

Hamlet

William Shakespeare

Analýza uměleckého díla

Zasazení výňatku do kontextu díla

- Dánskému princovi Hamletovi za podivuhodných okolností zemřel otec, král. Královna se provdává za králova bratra Claudia. Hamletovi se jednoho večera zjeví duch otce, který mu řekne, že byl zavražděn Claudiem. Hamlet chce svého otce pomstít, a proto sehraje divadlo, při kterém se nový král Claudius prozradí. Posléze Hamlet zjišťuje, že do vraždy otce je zapletena i královna. Královna volá o pomoc a Polonius, který je skrytý v její ložnici, chce přispěchat o pomoc. Hamlet si jej však splete s Claudiem a probodne ho. Ofélie, která Hamleta miluje, zešílí a utopí se. Claudius si uvědomí, že je pro něj Hamlet nebezpečný, a proto jej pošle do Anglie, kde má být popraven. Hamlet však tuto léčku prokoukne a vrátí se zpět domů. Tam na něj čeká Leartes, aby pomstil smrt své sestry Ofélie a otce Polonia. Proti Hamletovi ho pošle Claudius a rovněž mu dá otrávený kord. Hamlet však kord obrátí proti němu. Zavraždí Leartese i Claudia. Nakonec předává moc vojevůdci Fortinbasovi, který se stane dánským králem. Královna také umře, protože se napila z poháru s otráveným vínem, které mělo být pro Hamleta.

Téma a motiv

- Téma je zrada a pomsta (Hamlet chtěl pomstít otce, Leartes chtěl pomstít svého otce a sestru)
- Motivem je nešťastná láska (Hamlet a Ofélie, vztah Hamleta s Claudiem)

Časoprostor

- Čas není blíže určen (středověk), děj se odehrává v Dánsku na hradě Elsinor.

Kompoziční výstavba

- Je to drama, které má 5 dějství (expozice, kolize, krize, peripetie, katastrofa)
- Kompozice je chronologická (událostí jsou vyprávěné v časovém sledu)

Literární forma, druh a žánr

- Literární druh je drama
- Literární žánr je tragédie
- Literární forma je poezie.

Vypravěč / lyrický subjekt

- Vypravěč není součástí děje.
- Drama je psáno v ich-formě

Postavy

- **Hamlet** – Dánský princ, syn zavražděného krále, synovec Claudia, spravedlivý a hrdý, uvažuje nad pomstou a předstírá blázna. Miluje Ofélii. Zabil Polonia, otce Ofélie
- **Gertruda** – Dánská královna. Hamletova matka. Vnitřně rozpolcená, stojí na straně dobra i zla. Vzala si Claudia

- **Claudius** – Dánský král. Hamletův strýc a také nevlastní otec, kralovrah, zavraždil svého bratra tak, že mu do ucha nalil jed. Je zrádný, zákeřný, podlý, neschopný vlády, ale ctižádostivý.
- **Horation** – Hamletův nejlepší přítel. Je čestný a spravedlivý. Schopen soudit Hamletovo jednání a Claudiovou vinu
- **Ofelie** – Poloniova dcera. Hamletova láska. Nedokáže se prosadit, skrývá svoji lásku k Hamletovi, nedokáže mu to říct. Svěřuje se Poloniově a Claudiovi, je zbabělá. Poté co byl její otec nechtěně zabit Hamletem, zešílí a nešťastnou náhodou utone.
- **Polonius** – nejvyšší královský komoří, otec Ofélie a Learta. Je až směšně oddaný králi, doplatí na svoji snahu zalíbit se svým životem.
- **Leartes** – syn Polonia a bratr Ofélie, statečný, hrdý, pomstychtivý, emotivní. Chtěl pomstít smrt svého otce a sestry. Umřel v souboji s Hamletem.
- **Rosencrantz, Guildenstern** – bývalí spolužáci Hamleta

Vyprávěcí způsoby

- Přímá řeč

Typy promluv

- Autor často používá monology (samomluva), ve kterých popisuje náladu postav, obsahuje i dialogy (promluvy dvou a více postav)

Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

- Personifikace (oživování neživých věcí)
- Anafora (opakování slov na začátku verše)
- Epizeuxis (opakování slov za sebou v jednom verši)
- Epiteton (básnický přívlastek)
- Přirovnání
- Oxymóron (protiklad – ohlušující ticho)
- Metafory (přenesení významu)

Tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

- Ať v zoufalost mé naděje se změní – Anafora
- Už bude snazší. Příště ještě snazší – Epizeuxis
- Zvyk předělá a přírodu – personifikace
- Dílo je většinou psáno blankversem, obohaceno o prózu a rýmy
- Inverze
- Archaismy

Kontext autorovy tvorby

- Znamý básník a dramatik. Datum narození není známo, ale víme, že byl pokřtěn 26. dubna 1564 ve Stadfordu nad Avonou. O jeho mládí se toho takéž moc neví. Pravděpodobně navštěvoval gymnázium, kde se intenzivně učil latinu. Ve svých 18 letech se oženil s 26letou Annou Hathaway. Svatba byla pravděpodobně velmi spěšná, protože Anna byla tehdy těhotná. Šest měsíců po svatbě se jim narodila dcera Susanne. Další děti byly dvojčata, Judith a Hamnet, který zemřel ve svých 11 letech.
Následně se přestěhoval do Londýna, kde zahájil svoji divadelní kariéru. Na konci svého života se vrátil zpět do Stadfordu, kde 23. dubna 1616 zemřel. Dnes je považován za jednoznačně největšího anglického dramatika. Jeho hry se dodnes hrají a stále nám zůstávají v paměti.
- **Díla:**
 - Shakespeare napsal celkem 37 her a 154 sonetů. Jeho tvorba se dělí do dvou období. Ze začátku psal především historické hry a komedie. Od roku 1600 začal psát více pesimisticky, tragédie a sonety.
 - Tragédie:
 - Hamlet
 - Othello
 - Romeo a Julie
 - Komedie:
 - Zkrocení zlé ženy
 - Něco za něco
 - Jak se vám líbí
 - Historické hry:
 - Jindřich IV
 - Richard III
 - Král Lear
 - Sonety:
 - Nedodržoval stavbu 4433

Literární / obecně kulturní kontext

- **Francois Villon**
 - Malý testament, Velký testament
 - Francouzské balady
- **Geoffrey Chaucer**
 - Canterburské povídky
- **Christopher Marlowe**
 - Dramatik
 - Alžbětinské drama
 - Největší Shakespearův předchůdce
 - Doktor Faustus
 - Žid a Malty
- Renesance

- Období mezi 14. až 16. stoletím v Evropě. Pochází z Itálie. Vyznačuje se především humanismem, přenesením důrazu z boha na člověka a na všechny části jeho osobnosti. Obrací se zpět k antice a k antické kultuře. Aby mohlo díla přečíst a pochopit více lidí, píše se hlavně světská literatura a v národních jazycích.
- Anglická renesance
 - Období v Anglii od počátku 16. století do počátku století 18. Často spojováno především se Shakespearem a Alžbětou I. (Alžbětinské drama), případně s Tudorovci. Největší událostí v tomto období je odštěpení anglikánské církve Jindřichem VIII. A anglická ekonomická prosperita.
- Vliv díla
 - Jedná se o jedno nejvlivnějších děl světového dramatu – projevuje se v literatuře české i mezinárodní. Například nelze zapřít vliv na díla Noc s Hamletem od V. Holana nebo Hamlet III., kralevic dánský, aneb být či nebýt, čili trůny dobré na dřevo od E. F. Buriana.
 - Existuje minimálně 18 překladů do češtiny, mezi ně patří například od Václava Tháma z roku 1795 nebo Martina Hilského z roku 1999. Také bylo dílo alespoň 9x zfilmováno a to různými státy, nejvíc krát však anglicky